

BILAG 5   SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

1. GENERELT.

Som alminnelige kontraktsbestemmelser, gjelder NS 8405, Norsk Bygge- og Anleggskontrakt, med de nedenfor angitte endringer og suppleringer.

1.1 ENDRINGER OG TILLEGG TIL NS 8405.

1.1.1 Pkt 8 - Varsel og krav.

Alle varsel og krav skal fremsettes elektronisk.

1.1.2 Pkt 9.1 og 9.3 – Sikkerhetsstillelse.

Byggherren stiller ingen sikkerhet.

1.1.3 Pkt 10.3 – Kontroll (Forsikring).

Forsikringsattester skal forelegges byggherren til kontroll innen 14 dager etter kontraktsinngåelse. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt og godkjent forsikringsattestene.

1.1.4 Pkt 12 Bruk av underentreprenører.

Arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprise. Det forutsettes at alle ansattes vilkår med hensyn til lønn, arbeidstid og øvrige arbeidsvilkår følger de retningslinjer som er trukket opp i ILO-konvensjon nr 94 om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter.

Bruk av innleid arbeidskraft skal være iht. gjeldende lover og forskrifter.

Byggherrens nektelse av å godkjenne entreprenørens valg av underentreprenør etter denne bestemmelse gir ikke entreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

Entreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at den anvendte arbeidskraft oppfyller kontraktens bestemmelser. Dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenøren og dennes personell.

1.1.5 Pkt 21.1 – Entreprenørens plikt til å varsle om svikt ved byggherrens medvirkning.

Entreprenøren plikter å kontrollere tegningsmaterialet ved mottakelse. Der entreprenøren mener det er mangler ved overlevert tegningsmateriale skal rådgiver varsles umiddelbart og uten ugrunnet opphold

1.1.6 Pkt 22.1 – Retten til å pålegge entreprenøren endringer.

Netto tillegg til kontraktsummen endres til 25%.

1.1.7 Forsering.

Byggherren kan kreve forsering dersom han finner at det er nødvendig for å overholde fremdriftsplanen, uavhengig av hva som er årsaken til dette.

Entreprenøren kan pålegges å arbeide ut over ordinær arbeidstid innenfor arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Ved forsering som skyldes forhold som byggherren har risikoen for, skal byggherren erstatte entreprenørens merkostnad ved forseringen.

1.1.8 Pkt 25.6 – Beregning av vederlagsjustering-kostnadsbegrensning.

Vedrørende regulering av kapittel «Rigg og Drift».

Regulering som følge av økte byggekostnader:

Øker byggekostnadene med mer enn 20% av kontraktssummen i løpet av kontraktsfestet byggetid, får entreprenøren en kompensasjon for rigg og driftskostnader. Denne kompensasjonen beregnes etter følgende formel:

$$\frac{0,6 R (T-1,1K)}{K}$$

K= Kontraktssummen.

R= Opprinnelig avtalt pris for rigg og drift av byggeplass.

T= Totale kostnader for inkl netto endringer og tillegg, men ekskl. pris- og lønnsstigning, og ekskl. eventuelle rigg- og driftskostnader som måtte være avtalt ved særskilte bestillinger.

Er endringen mindre enn 10% av kontraktssummen, foretas ingen endring av rigg og driftskostnadene.

Endret byggetid.

Har entreprenøren krav på fristforlengelse skal utgifter for økte rigg- og driftsytelser kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0.6 R(Z)}{Y}$$

R= Opprinnelig avtalt pris for rigg og drift av byggeplass.

Y= Opprinnelig byggetid.

Z= Forlengelse utover opprinnelig byggetid.

Dersom fristforlengelsen kun er gitt for deler av arbeidene skal A reduseres forholdsmessig.

1.1.9 Pkt 26.1 Utførelsesplikt ved uenighet.

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

1.1.10 Pkt 27.1 Indeksregulering.

Prisen justeres iht. total indeksmetoden i NS 3405 med bruk av SSBs totalindeks for boligblokk serie «i alt», fra tilbudsmåned til utførelsesmåned. 90% reguleres.

Hvis et fast beløp avtales, skal dette ved forsinket byggestart, forårsaket av byggherren justeres iht. totalindeksmetoden i NS 3405 fra antatt byggestart fram til virkelig byggestart. Ved forsinket ferdigstillelse forårsaket av byggherren, reguleres det avtalte beløp etter samme indeks.

1.1.11 Pkt 27.2 Mengdekontroll.

Entreprenøren skal utføre mengdekontroll etter nærmere avtalt frist.

Massene anses som regulerbare inntil mengdekontrollen er utført og akseptert av begge parter.

Der det forutsettes regulerbare masser basert på målinger skal byggherren varsles før slik måling finner sted. Dersom byggherren ikke gis mulighet for å være tilstede ved slik oppmåling og at senere kontrollmåling ikke er mulig, forbeholder byggherren seg retten til å fastsette endelige mengder.

1.1.12 Pkt 29.1 Betalingsfrist.

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter han har mottatt fakturaen.

1.1.13 Pkt 32.2 Forberedelse til overtakelsesforretning.

Vedlagt innkalling til overtakelsesforretning skal følge et dokument hvor det fremgår at entreprenøren har sluttbefart egne arbeider og hvilke mangler han noterte seg på befaringen.

Entreprenøren skal i samarbeid med byggherren og sideentreprenør, igangsette anlegget/installasjonen og forestå de kontraktsmessige prøver og innreguleringer m.v inntil kontraktsarbeidet fungerer tilfredsstillende.

Entreprenøren skal holde alle instrumenter, apparater og alt materiell, samt kyndig mannskap for å gjennomføre funksjonsprøvingen. Dokumentasjon fra funksjonsprøving skal utarbeides og overleveres byggherren.

FDV-dokumentasjon skal være vedlagt innkalling til overtakelsesforretning, sammen med dokumentasjon på godkjent opplæring av drifts personell.

1.1.14 Pkt 32.8 Byggherrens urettmessige ibrukstakelse.

Byggherren har rett til å la andre entrepriser bygge videre på og ta i bruk det arbeidet som er utført, uten at dette medfører hel eller delvis overtakelse.

1.1.15 Pkt 34.3 Dagmulkens størrelse.

Dagmulkt for overskridelse av sluttfrist settes til 2/1000 av kontraktssummen inkl. mva, pr hverdag.

1.1.16 Pkt 36.2 Utbedringer.

Byggherren stiller ikke sikkerhet for mulige vederlagskrav.

2. MILJØ OG SAMFUNNSANSVAR.

2.1 Etikk

Kundens leverandører og avtalepartnere skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø. Tjenester som leveres til Kunden skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet.

2.1.2 Kravene angir minimumsstandarder. Der hvor konvensjoner og nasjonal lover og reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde. Dersom Leverandøren bruker underleverandører for å oppfylle denne avtale, er Leverandøren forpliktet til å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene hos sine underleverandører.

2.2 Etikk: Prinsipper og ansattes rettigheter

2.2.1 Nasjonal lovgivning

Arbeidsretten og arbeidslovgivningen der produksjonen finner sted skal etterleves. Av særlig relevante forhold fremheves lønns- og arbeidstidsbestemmelser, helse, miljø og sikkerhet, lovfestede forsikringer og sosiale ordninger, samt regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidsavtaler.

2.2.2 Forbud mot barnarbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjon nr. 138 og 182)

- Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter.
- Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land).
- Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid.
- Dersom det foregår slikt barnarbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.

2.2.3 Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjon nr. 29 og 105)

- Det skal ikke foregå noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.

- Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til og avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

2.2.4 Diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111)

- Det skal ikke foregå noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.

2.2.5 Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjon nr. 87 og 98)

- Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt.
- Dersom disse rettigheter er begrenset eller under utvikling, skal Leverandøren medvirke til at de ansatte får møte ledelsen for å diskutere lønns- og arbeidsvilkår uten at dette får negative konsekvenser for arbeiderne.

2.2.6 Lønns- og arbeidsvilkår (ILO-konvensjon nr. 94), samt Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige avtaler av 8. februar 2008 nr. 112 som gjelder ved tjenesteavtaler og bygge- og anleggsavtaler som overstiger NOK 2,05 millioner eks. mva.

- Ansatte hos Leverandøren selv, og alle underleverandører som direkte medvirker til avtaleoppfyllelsen, skal ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med kravene i ovennevnte forskrift. Dette gjelder også for arbeid som skal utføres i utlandet.
- På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal lønns- og arbeidsvilkår være i samsvar med gjeldende forskrifter.
- På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkår være i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.
- På forespørsel skal Leverandøren og eventuelle underleverandører dokumentere at forskriftens krav til lønns- og arbeidsvilkår til ansatte som medvirker til å oppfylle avtalen er oppfylt. Dersom leverandøren eller eventuelle underleverandører ikke etterlever avtaleklausulen om lønns- og arbeidsvilkår, er dette mislighold av avtalen.

2.3 Etikk: Oppfølging

2.3.1 Leverandøren er forpliktet til å etterleve de ovennevnte krav i egen virksomhet, samt bidra til etterlevelse hos den eller de underleverandører som medvirker til oppfyllelse av denne avtale. På oppfordring fra Kunden skal dette arbeidet dokumenteres innen rimelig tid ved:

- Egenerklæring fra Leverandøren og/eller underleverandør.
- Oppfølgingsamtaler med Kunden.
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene på produksjonssted. Velges denne metoden kreves informasjon om hvem som har utført kontrollen og hvilke inspeksjonsmetoder som er brukt og/eller;
- Sertifisering av produsent: SA8000 eller tilsvarende

2.3.2 Kunden, eller den Kunden bemyndiger, forbeholder seg retten til å gjennomføre anmeldte eller uanmeldte kontroller på produksjonssted i Avtaleperioden. I tilfelle kontroll plikter Leverandøren å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandører. Kontaktopplysninger behandles konfidensielt.

2.4 Brudd

2.4.1 Brudd på punkt 2.3.1 – 2.3.2 innebærer Avtalebrudd. Ved Avtalebrudd plikter Leverandøren å rette opp i de påpekte manglene innen den tidsfrist som Kunden bestemmer, så lenge denne ikke er usaklig kort. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten Kunden bestemmer.

2.4.2 Ved manglende utbedring kan det angis bøter. Bøtene skal være forholdsmessige med type og omfang av bruddene. Kunden kan også kreve erstatning eller prisavslag som står i forhold til bruddet, og i forhold til Kundens økonomiske interesse av at kravene er fulgt.

2.4.3 Ved vesentlige brudd på punkt 2.3.1 – 2.3.2, eller ved manglende oppretting, kan Kunden heve Avtalen.

2.5 Miljø

2.5.1 Leverandøren skal garantere at han i avtaleperioden oppfyller avtalens miljøkrav og gjeldende miljølovgivning.

2.5.2 Leverandøren skal aktivt jobbe for å minske miljøbelastningen og redusere bruken av emballasje uten at det går utover eller skader produktene ved oppfyllelse av avtalen.

2.5.3 Leverandøren forplikter seg til enhver tid å ha returordning for alle brukersteder i henhold til gjeldende offentlige bestemmelser og forskrifter.

2.5.4 Hvis norsk leverandør (produsent eller importør) benytter emballasje, skal det senest ved Avtaleinngåelse fremlegges dokumentasjon for at leverandøren er medlem i en returordning eller oppfyller forpliktelsen gjennom egen returordning for sluttbehandling hvor emballasjen blir tatt hånd om på en miljømessig måte (Grønt punkt Norge AS eller tilsvarende returordning).